

STEKLAR

Izhaja od leta 1959

Letnik XXXX, št. 5

Hrastnik, 2.6.1999

RAZSVETLJAVNO STEKLO DANES

Steklarna Hrastnik že mnogo desetletij proizvaja razsvetljavno steklo in spremembe, ki jih prinaša čas, zahtevajo vedno nove napore za zadovoljitev zahtev trga. Politične spremembe in globalizacija trga so Sloveniji dale drugačno mesto, ki s seboj prinaša nove izzive.

Hrastniški izdelek razsvetljavno steklo se v prvi vrsti proizvaja za industrijo, to se pravi, da obstaja neka določena pričakovana cena.

Zaradi izpada zahodnoevropskih steklar, pa tudi zaradi odpiranja vzhodne Evrope, se je nivo cen drastično poslabšal - pritisk steklar iz Poljske, Češke, Latvije itd. na srednjeevropski trg je zelo močan. Situacija je pri določenih proi-

zvodih povzročila padec cen, kar je samim večjim uvoznikom otežilo doseganje donosa, ki je potreben za preživetje.

Poleg tega je preobilica robe in stagniranje tržišča povzročilo nadaljnji negativni trend. Proizvajalci, ki se nočejo in ne morejo držati tega trenda, so poskusili z avtomatsko proizvodnjo, npr. s centrifugo, vendar je bil rezultat, da so iste stranke in tržišče imeli še več robe in konkurence. Takšna množica pa povzroča vedno nižje cene pri konkurenci, ki se danes ponuja ne samo iz vzhodne Evrope, ampak tudi iz Azije, ki delno z dobrimi stroji iz Nemčije in Italije proizvaja robo, ki je povsem sprejemljiva.

Vendar pa razsvetljavno steklo ni samo količina in cena, ampak tudi design in moda, kakor tudi pravilno trženje. Osnova za to pa je znanje, kvaliteta in usluga. Vedno se najde kdo, ki je malo cenejši, ker ponuja slabšo kvaliteto in vedno se najde poznavalec, ki stavi na kvaliteto. Za Steklarno Hrastnik to pomeni, da naj bi uporabljala prednosti proizvodnih možnosti, katerih osnova so dolgotrajne izkušnje.

Tu je potrebno sodelovanje vseh zaposlenih; zavedali naj bi se odgovornosti za visoko kvaliteten izdelek - samo za to bo stranka pripravljena plačati slovensko ceno. Na začetku pa je razvoj izdelka, se pravi ponuditi design, da bi lahko bolje zapolnili

IZ VSEBINE:

- Hannover '99
- Zagrebški sejem
- Poslovanje 1-3/'99
- Intervju: E. Germadnik
- Zdravniški nasveti
- Zanimalo vas bo
- Horoskop
- Križanka

zahteve tržišča. Stalno izboljšanje kvalitete je nadaljnji temelj, tu se mora Steklarna Hrastnik držati dosežene prednosti in jo graditi naprej. Trženje in servisiranje strank je naslednja pomembna točka. Strankam ne gre za kvantiteto, ampak za kvaliteto. Včasih lahko postane manj več.

Prijateljski odnos, ki obstaja že pri mnogih strankah, je najpomembnejši kapital vsake firme. K obstoječim prijateljem Steklarne Hrastnik moramo pridobiti še nove prijatelje, ne da bi zapostavljali stare prijatelje. Samo tako nam bo uspelo izravnati konjunkturne slabosti, do katerih lahko vedno spet pride, s tem pa tudi obdržati polno zaposlenost. Uspeh je mogoče doseči samo z ekipo, v kateri vsak izkorišča svoje prednosti in se zaveda svoje odgovornosti za podjetje.

Spremenjen čas, spremenjeni izdelki in določene proizvodne skupine bodo popolnoma izginile, ker ni več potreb po njih. Zato pa bodo nastali novi izdelki, povpraševanje po novem designu in tehniki in vsem nam želimo tisto moč in pogum, da bi to začeli. Samo pogumnim pripada svet.

Hermann Nobis

Grafična predloga našega razstavnega prostora v Hannoveru

Opomba uredništva:

G. H. Nobis je zastopnik Steklarne Hrastnik za področje razsvetljavnega stekla - za Evropo in ZDA.

HANNOVER '99

Pregled trendov

1. Opalno steklo kot visoka ali celo najvišja komponenta svetil je v primerjavi s preteklostjo bistveno manj prisotno. Znani evropski proizvajalci svetil (npr. Bankamp, Böhmer, Sische Licht, M.Müller, Honsel, Hustadt, Fischer, Martini, Sölken, Hilebrandt, Helestra, Zicoli, Brumberg, Massive) so včasih imeli v programu opal; nemške steklarne Putzler, Limburg pa Phoenix so dobavljali opalne izdelke tudi njim (danes n.pr. Putzler še za svoja svetila naroča steklo drugje, Phoenix pa je že v stečaju). Tako je danes ponudba svetil z opalno komponento omejena na nekaj ponudnikov - Putzler, Limburg, Casablanca,

Meltemi, pa delno RZB, Artemide (DZ Licht), Albert, AV Marega, Fabbian, Neuhaus, Leola. Povečala pa se je ponudba opalnih stekel iz vzhoda (Poljaki, Čehi, itd.).

- Halogen zelo pomemben - osnova mnogim (če ne večini) usmeritvam v nove trende svetil. Eminentni proizvajalci svetil, kot n.pr. Artemide iz Italije, opuščajo lepe in čiste oblike steklenih (opalnih) svetil in predstavljajo nova svetila z drobnimi, steklenimi komponentami.
- Nova iskanja v smeri figuralike - stenska in stropna svetila, kombinacija pločevine, šipe itd. - z motivi favne (Hustadt, Sölken, Casablanca, Hilebrandt, Zicoli, Grossman).
- Inovacija v steklarskih izdelavnih tehnikah v navezi z designom - firma Herner Glas kot ponudnik stekel za svetila: inovacije stiskanih stekel, inovacija pihanja plafonjer (aplikacija teh novih rešitev že na samem sejmu v funkciji gotovih svetil pri firmah Bankamp, Holkötter itd.). To pomeni, da proizvajalci svetil iščejo nove rešitve steklenih komponent svetil.
- Veliki proizvajalci svetil (Zum Tobel - Staff, Hoffmeister, Philips, Osram, Guzzini, Helestra) skoraj nimajo stekla oziroma opala v programu svetil. To je pomemben podatek iz večih razlogov; predvsem pa priložnost za navezavo stikov in začetek programskega sodelovanja, s katero od njih npr. s strani Steklarne Hrastnik.

Položaj Steklarne Hrastnik

Svetovna razstava svetil v Hannoveru je enkratna priložnost za preverjanje naše poti oz. usmeritve na področju razsvetljavnega stekla. Osebo spremljam trende na področju razsvetljave od l. 1966 (sejem v Hannoveru sem prvič obiskal l. 1972), pa vendar ostajajo nekatere zakonitosti te branže v veljavi še danes. Gre za temeljno izhodišče uspešnosti - biti prepoznaven (danes rečemo biti "in") v neizprosni svetovni konkurenci ali pa te slej ko prej

Namizni svetilki iz opala - s steklenim vložkom (AV Mazzega)

ni več. Iluzorno bi bilo razmišljanje, da je bilo v začetku šestdesetih let vse poslano z rožicami in so kupci samo drveli v Hrastnik po razsvetljavna stekla. Če se spomnimo prispevkov v Steklarju (bivši vidni sodelavci Steklarne Hrastnik - M. Mlinar, D. Kozole) lahko vidimo, s kakšnimi težavami so se takrat srečevali v Steklarni Hrastnik. Vendar je prevladal ustvarjalni duh, rodila se je nova tehnologija, Steklarna Hrastnik je že takrat smelo stopila v Evropo.

opazili podjetje v Sijaju, ki so nova stekla spretno uporabili pri nastajanju njihovih svetil. Steklarna Hrastnik je kljub konkretnim programskim predlogom za gotova svetila (Marcen l. 1973) ostala na nivoju ponudnika polizdelkov, kar ji je v desetletju slabilo razvojno in tržno pozicijo, pa tudi vplivalo na poslovni rezultat. Ponovno oživila ideja združitve iz l. 1973 je dobila epilog l. 1984 - nastala je Steklarna Sijaj. Vendar je politična poanta prevladala podjetniško in obe firmi sta l. 1988 odšli narazen - vsaka morda celo s slabšimi izhodišči kot pred združitvijo.

Steklarne Hrastnik je v dveh desetletjih izgubila prednosti iz preteklih obdobij. Potrebna je bila nova energija, novi izzivi. To je bilo začeto sodelovanje s firmo Limburg (konec 80-tih let), ki je prineslo v

Figure kot svetila - sonce, luna, zvezda (Casablanca)

Tako izhodišče je v Steklarno Hrastnik pripeljalo mnoge (še danes pomembne) evropske proizvajalce razsvetljave, nekateri so celo zrasli ob razvoju s Steklarno Hrastnik (npr. Hustadt).

Pomembna značilnost tega obdobja je bila tudi rast hrastniškega proizvajalca svetil - Sijaja. Iz neznanne obrtne delavnice je v desetletju nastalo veliko podjetje, največje in vodilno v takratni Jugoslaviji. Ekspanzijo razvoja razsvetljavnih stekel v Steklarni Hrastnik so namreč

Leola - stenske figure (otročka svetila)

Artemide - nova smer 1999

Tudi to je lesteneč - na viseči plošči iz aluminija je še prostor za rože in svečnike (Nimbus design)

Steklarno Hrastnik novo tehnološko znanje. Takšna platforma pa je omogočila novo programsko sodelovanje z največjim kupcem - RZB (l. 1992), kar je po daljšem obdobju Steklarno Hrastnik ponovno pozicioniralo v Evropi. Posledično je pridobila nove kupce (Putzler, Meltermi) in se visoko uvrstila v tehnološkem pogledu.

Zakaj vsa ta zgodovina? Iz zgodovine se moramo učiti. Danes je namreč Steklarna Hrastnik spet na križišču poti (poslovnih usmeritev) in njene izkušnje preteklih desetletij so še kako uporabne za jutri. Steklarna Hrastnik ima danes prednosti, pa tudi slabosti. Prednosti so vsekakor v vrhunski tehnologiji - opalu; slabosti pa v programski neprepoznavnosti - izdelki so praviloma domena kupcev. To preprosto pomeni preveliko odvisnost od kupcev, kar na dolgi rok ne more biti opcija za Steklarno Hrastnik. Seveda je preseganje takega stanja izjemno zahtevno delo. Iluzija je, če kdo misli, da Evropa čaka na nove izdelke za razsvetljavo iz Steklarne Hrastnik. Na trgu je po eni strani vsega preveč, po drugi strani pa nek proizvajalec stekla za svetila niti nima tržnih vzvodov za plasman svojih - tudi izjemnih izdelkov. Pa vendar so poti: intenzivna tržna obdelava sedanjih, pa seveda novih kupcev, vendar na skupnem programskem razvoju. Naše prednosti na področju tehnologije so nesporne; izkoristiti in promovirati jih moramo pri pomembnih evropskih proizvajalcih svetil (npr. Hoffmeister,

Zum Tobel- Staff) in z njimi skupaj na novo poseči v tržno pogačo kvalitetnih steklenih svetil. Samo ta pot zagotavlja Steklarni Hrastnik oz. programu razsvetljalnega stekla svetlo perspektivo za jutrišnji dan.

Slavko Marcen

Letošnji hannoverski sejem je verjetno po mnogočem prelomen za naše podjetje. Sejem kot tak bo doživel pomembne vsebinske spremembe, zato je povsem verjetno, da se v prihodnje ne bomo več udeleževali sejmov v Hannoveru, temveč specializiranega sejma v Frankfurtu, ki se bo odvijal v praktično enakem terminu kot hannoverski sejem, to je v mesecu aprilu. V Frankfurtu bodo prisotni poleg proizvajalcev svetlobne tehnike tudi proizvajalci elektrotehničnih izdelkov za opremljanje stanovanj kot so klima tehnika, hišna stikalna in varovalna tehnika itd.. Tudi vsi naši najpomembnejši poslovni partnerji s področja razsvetljave naj bi se drugo leto preselili v Frankfurt, obenem pa seveda tudi vsi naši najpomembnejši konkurenti.

Poseben problem predstavljajo ravno ti konkurenti iz nekdanje vzhodne Evrope, iz Češke, Poljske, Romunije in Bolgarije. Steklarna Hrastnik je na tehnološkem nivoju dosegla sam svetovni vrh, smo v družbi najboljših proizvajalcev steklenih komponent svetil iz opalnega stekla. Žal pa vsako leto, še posebej v letošnjem letu, ugotavljamo, da so konkurenti iz vzhodnoevropskih steklar vse resnejši in neprijetnejši, saj so s svojo kvaliteto, tehnologijo in poslovnostjo pričeli resno ogroziti tudi naše podjetje.

Nedvomno je v Hrastniku v programu razsvetljave še nekaj rezerve v produktivnosti, letos bomo generalno obnovili obrat brusilnice z inštalacijo nove pralne sušilne linije, brušenje steklenih izdelkov s korundom bomo zamenjali z diamantnimi diski, racionalizirali smo obrat vzdrževanja v PC razsvetljava, zmanjšali število pregledalk na hladnem delu v tem

PC-ju, pa vendar je vse to še znatno premalo za zagotavljanje lastne konkurenčne sposobnosti. Povprečne plače naših konkurentov so dva do trikrat nižje kot v Hrastniku, temu primerna je seveda tudi cena steklenih izdelkov iz teh podjetij. Čeprav nam naši kupci priznavajo visok nivo kvalitete pa je mnogokrat tudi cena končnega izdelka tisti pomemben element v pogajanjih, ki usodno vpliva na odločitev našega kupca.

Ocenjujem, da na kvaliteti in produktivnosti v Steklarni ne moremo storiti toliko, da bi si lahko v konkurenčnem boju še tudi v prihodnje zagotavljali polno zasedenost vseh brigad in dolgoročen razvoj ter socialno varnost vseh zaposlenih v PC razsvetljava. Potrebno je redefinirati razvojno politiko programa razsvetljave, poskrbeti, da se bo v programu dinamično povečevala dodana vrednost, v okviru katere bo prostor tudi za realno rast plač zaposlenih. Steklarna bo morala postati tudi proizvajalec gotovih svetil z dominantno vlogo vrhunsko oblikovanega kvalitetnega opalnega stekla. O tej temi smo že razpravljali tudi na seji Nadzornega sveta, dne 15.9.1999, kjer sem člane informiral o svojem videnju realizacije tega pro-

Umetniški izdelek iz stekla - stenska svetilka (Lalini)

jekta. Tako sem prepričan, da je moč realizirati ta projekt le ob formiranju samostojnega podjetja, ki se bo ukvarjalo s proizvodnjo in trženjem steklenih komponent gotovih svetil, kot tudi proizvodnjo in trženje gotovih svetil.

Priprave na izvedbo projekta so v polnem teku, podjetje naj bi pričelo samostojno poslovati s 1.1.2000, v naslednjem nekajletnem obdobju pa bi bilo potrebno temu novemu podjetju priskrbeti tudi normalne prostorske pogoje za njegov dolgoročni razvoj. Prepričan sem v uspeh tudi tega projekta.

Stojan Binder

Vsako leto je konec aprila v Hannoveru največji industrijski sejem, kjer se srečujejo proizvajalci, trgovci, kupci, kot tudi raziskovalci, inovatorji in drugi obiskovalci z vsega sveta tako iz razvitih industrijskih, kot tudi držav v tranziciji in nerazvitih držav. Od nekdaj so sejmi najboljša priložnost, da se na enem mestu poglobijo obstoječe poslovne povezave in sklenejo nova partnerstva. Na sejnih podjetja predstavljajo nove tehnologije, drugačne tehnološke rešitve, nove desigine, ideje.

Letošnje leto smo kot razstavljalci zasavsko regijo zastopali le Hrastničani (Steklarna in Sijaj), s tem da smo prve tri dni del našega razstavnega prostora odstopili podjetju ETI Izlake. Predstavniki trboveljskih podjetij so bili na sejmu zastopani samo kot obiskovalci.

Za program Razsvetljalnega stekla sta vsako leto v Evropi le dva pomembna specializirana sejma svetil, in sicer Intel v Milanu (kjer se letno izmenjava z Euro luce) in že omenjeni Hannoverski sejem. V Ameriki pa je sejem svetil v Dallasu dvakrat letno, in sicer januarja in junija.

Hannoverski sejem je letos potekal od 19.04. do 24.04., sejem v Milanu pa se odvija od 18.05. do 22.05. Letošnje leto je v Italiji večji poudarek na tehničnih svetilih in

SPOMLADANSKI ZAGREBŠKI VELESEJEM 1999

manj na dekoriranih, obratno pa je na Euro luce.

Naš razstavni prostor v Hannoveru je bil tako kot prejšnja leta dobro obiskan, tako s stalnimi kot tudi s potencialnimi novimi kupci.

Naši največji kupci iz Evropske skupnosti so bili v veliki večini tudi sami razstavljalci, tako da smo si na sejmu lahko izmenjavali vtise o trenutnem stanju na trgu, prihodnjih trendih, reševali tekočo problematiko, delali primerjave med obiski v preteklosti in letošnjim obiskom, o cenah in o novih izdelkih.

Od januarja dalje se v Evropi oz. v Evropski skupnosti kot posledica ruske krize pojavlja presežek vseh vrst blaga, kajti vsi proizvajalci poizkušajo svoje izdelke prodati na trgu Evropske skupnosti, pa naj se gre za evropske proizvajalce ali pa proizvajalce z nekdanjega vzhodnega bloka (Češka, Poljska, Madžarska, Pribaltske države...), ki so prej zaradi sistema in kvalitete morali tangirati na ruski trg. Zaradi azijske krize pa tudi proizvajalci iz daljnega vzhoda (Tajvan, Kitajska, Koreja) z nizkimi cenami gotovih svetil z vsemi silami prodirajo na trg Evropske skupnosti, uporabljajo podobne marketinške prijeme, kot so jih potrebovali za osvojitve ameriškega tržišča. Vendar se evropski trg močno razlikuje od ameriškega, kjer je cena na prvem mestu. V Evropi sta na prvem mestu kvaliteta izdelka in storitve, nato jim sledijo osebne vezi (prijateljstvo, dolgoletno sodelovanje) in šele temu sledi cena. Pri primerjavi kvalitete izdelka kot tudi kvalitete storitve se nam konkurenti z vzhoda počasi približujejo, kajti tako kot mi se tudi vzhodnjaki zgledujejo po nemškem načinu dela. Standard, še bolj pa življenjski stroški se v državah vzhodne Evrope strmo dvigujejo zaradi česar se dvigujejo tudi njihove proizvodne cene, vendar bo preteklo še nekaj časa, da se bodo približale našim cenam.

Naslednje leto bo v Hannoveru EXPO 2000 svetovna razstava, zato sta sejmski prostor in njegova okolica eno samo veliko gradbišče. Razstavljalci svetil pa bodo zato v mesecu marcu svoje izdelke razstavljali na novem sejmu, ki bo v Frankfurtu.

Boštjan Pragar

HRVAŠKA je sredozemska in evropska država.

Meri 56.500 kvadratnih kilometrov in ima 4,8 milijonov prebivalcev.

ZAGREB je hrvaška metropola in glavno mesto s približno milijonom prebivalcev, ki ima 900-letno zgodovino. Je gospodarsko, kulturno, politično in upravno središče, od leta 1669 pa tudi univerzitetno središče. Zagrebu je pred več kot 750 leti, leta 1242, hrvaško-ogrski kralj Bela IV. podelil status svobodnega kraljevskega mesta s pravico sejmovanja. Sprva je imel to pravico Zagrebški zbor, pozneje pa jo je podedoval Zagrebški velesejem, ki je ena od najpomembnejših sejmskih ustanov. V letošnjem letu bo zaznamovano 90 let obstoja in delovanje omenjenega sejma.

ZAGREBŠKI VELESEJEM je eden od ustanoviteljev UFI-ja (Unije mednarodnih sejmov) ustanovljenega leta 1925 v Parizu in ima 167 članov. Zagrebški velesejem sodi med vodilne organizatorje sejmov v svetu iz 67. držav, letno pa organizira od 25 do 30 sejmov različnih

velikosti in pomena. Zato, da bi zavaroval resnične in jasne sejmske statistične podatke, je postal izredni član FK Avstrija, organizacije za preverjanje sejmskih podatkov. Znak FKM s svojim ugledom v poslovnem svetu pomeni znak kakovosti, preverjenosti in točnosti podatkov o sejmih.

MEDNARODNI ŽIVILSKI SEJEM (v sklopu katerega je organiziran tudi sejem široke potrošnje) je tradicionalna sejmska prireditelj Zagrebškega velesejma in ena od najpomembnejših te vrste v tem delu Evrope. Na Hrvaškem je živilska industrija po skupnem prihodu na drugem mestu. Poleg turizma je le-ta skupaj s kmetijsko proizvodnjo ena osnovnih smeri gospodarskega razvoja Hrvaške. Na 38. mednarodnem živilskem sejmu je na 22.800 kvadratnih metrih razstavne površine sodelovalo 424 razstavljalcev, od tega jih je prišlo 228 iz Hrvaške, 196 pa iz 18. držav sveta. Sejem je obiskalo več kot 57.000 obiskovalcev iz Hrvaške in tujine.

STEKLARNA HRASTNIK je bila prisotna s 45. kvadratnimi metri razstavnega prostora, na katerem so bili prikazani izdelki iz obstoječega prodajnega programa vseh treh tržnih programov podjetja ter tudi večina t.i. "IN" izdelkov, oz. izdelkov, po katerih vlada izrazito povpraševanje. Obisk vseh naših rednih kupcev, novih oz. potencial-

nih odjemalcev ter tudi naključnih obiskovalcev kaže na interes po kupovanju naših izdelkov. Izrazito je bilo zanimanje po dekoriranih izdelkih, začrtale so se tudi konkretne možnosti za trženje izdelkov široke potrošnje (kot so vaze, svečniki, steklenice raznih oblik...).

Pridobljenih je bilo mnogo bistvenih informacij o tem tržnem okolju, ki vsakemu tržniku omogočajo:

- identificiranje potencialno pomembnih sprememb v okolju trženja,
- nadziranje nastajajočih sprememb,
- zagotavljanje osnove za napovedovanje časovnega poteka teh sprememb in ocenjevanje njihovega verjetnega vpliva na podjetje.

Med vsemi riziki (če jih opredelimo kot: socialni, politični ter ekonomski) je največji rizik v poslovanju z našo sosednjo državo - Hrvaško prav finančni rizik.

Situacija v Hrvaški je namreč dobro leto po uvedbi PDV (naše: davek na dodano vrednost) sledeča:

- vsesplošna nelikvidnost,
- propadanje bank,
- propadanje majhnih podjetij,
- nezaupanje v velike sisteme (Diona...), ki so znani kot kronični neplačniki,

Naš razstavni prostor na zagrebškem sejmišču

POSLOVANJE JANUAR - MAREC '99

- denarni tokovi zamirajo, iščejo se možnosti blagovne menjave.

V opisani tržni sferi je torej prisotna kriza, ki jo je potrebno s skupnimi močmi vseh nas, z mnogimi razgovori s kupci, kar najboljše prebroditi, poiskati skupne najboljše rešitve za obe strani, saj poslovanje v preteklih letih z državo Hrvaško, še posebno dosežen tržni delež v lanskem poslovnem letu nikakor ni zane-marljiv.

Da je nujno potrebno vložiti vse napore v ohranjanje tega trga, kažejo tudi sledeča dejstva:

- na trgu iščejo naše proizvode,
- tovrstne robe, kakršne ponujamo, primanjkuje,
- smo konkurenčni vsaj iz dveh bistvenih razlogov:
 - prostorska neoddaljenost oz. bližina (nižji transportni stroški)
 - podpisani meddržavni sporazum o oprostitvi carine na uvoz steklenih izdelkov iz Slovenije

Sejem, katerega smo se udeležili, je bila ena izmed priložnosti, da smo z osebnimi razgovori ter konkretnimi dogovori z našimi kupci, začrtali smeri reševanja nastale situacije. Nekatere rešitve smo že konkretno izvedli, pripravili tudi nekatere nove.

Brigita Stopar

Mnoga ugledna slovenska podjetja so že koncem lanskega leta opozarjala strokovno in politično javnost o bližajoči se recesiji v evropski uniji kot posledica razpada vzhodnoevropskega oziroma celotnega ruskega trga. To se je odražalo v manjšem obsegu naročil, predvsem pa kot pritisk na zniževanje cen izdelkom tudi do 20 in več odstotkov. Steklarna Hrastnik v tem času še ni čutila teh problemov, prepričan pa sem bil, da bo vsaj deloma to krizno stanje na trgu doletelo tudi nas.

Manjši problemi z naročili za Steklarno Hrastnik so se začeli kmalu po novem letu, kmalu potem pa so se začeli samo še stopnjevati. Ponekod so se prezentirali s pritiski na zniževanje cen naših izdelkov, pri nekaterih kupcih pa ni bilo več pričakovanih naročil, ker so se preusmerili k cenejšim dobaviteljem.

Prve tri mesece zato nismo zaključili s pričakovanim rezultatom. Tako proizvodnja v količini proizvedenih ton steklenih izdelkov, kot čisti prihodek iz prodaje zaostajajo za planiranimi cilji, celotni dobiček v višini 623.000 SIT je le na simbolnem pozitivnem nivoju.

V mesecu februarju smo imeli resen tridnevni zastoj v proizvodnji zaradi hudih snežnih razmer. Posledica je bil izpad proizvodnje v višini 250 ton steklenih izdelkov, izpad prihodkov v višini 30 mio SIT, ob le 5 mio SIT nižjih variabilnih stroških. To je objektivni razlog za nedoseganje s planom predvidenih ciljev obenem pa ponovna potrditev dejstva, da Steklarna s takšno strukturo proizvodnje in izdelkov lahko pozitivno posluje le ob popolni izkoriščenosti vseh notranjih potencialov, to je maksimalna proizvodnja, maksimalna prodaja in minimalni poslovni stroški.

Poseben problem na prihodkovni strani predstavlja izpad naročil v PC razsvetljava, saj je bila prodaja v prvih treh mesecih v tem programu v primerjavi z enakim obdobjem v lanskem letu manjša (za 35 mio SIT)

z 18-imi brigadami, v lanskem letu pa smo jih imeli v tem času le 15. Ocenjujemo, da je izpad naročil posledica previsokih cen izdelkov oziroma da smo postali cenovno nekonkurenčni. Za razrešitev te problematike je dobila služba prodaje povsem konkretne naloge s ciljem sanirati zatečeno stanje v PC razsvetljava in ponovno pridobiti naročila za polno zasedenost vseh brigad najkasneje do pričetka kolektivnih dopustov.

Program pogrnjene mize je v tem trenutku še polno zaseden, v embalažnem steklu pa ogrožajo s planom predvidene cilje reklamacije, ki smo jih bili v zadnjem času deležni pri nekaterih kupcih. Zaostajanje za s planom predvidenimi cilji bo imelo za posledico tudi zmanjšan obseg investicijske dejavnosti v drugi polovici leta, ki bodo zreducirane le na zagotavljanje nemotene proizvodnje, izvesti pa bo potrebno še druge dodatne ukrepe, ki bodo omogočili do konca leta vsaj pozitivno poslovanje podjetja.

Stojan Binder

POSLOVANJE STEKLARNE HRASTNIK V OBDOBJU JANUAR - MAREC 1999

	1 Poslovni načrt 1999	2 Jan.- Mar.99	3 Jan.-Mar.98	4 IND 2 : 1	5 IND 2 : 3
1. Čisti prihodki iz prodaje	5.885.499	1.428.711	1.373.802	24,28	104,00
- domači trg	1.095.753	239.427	246.778	21,85	97,02
- tuji trg	4.789.746	1.189.284	1.127.024	24,83	105,52
2. Ostali prihodki	360.502	89.302	88.035	24,77	101,44
3. Vpliv gibanja zalog		-29.394	14.915		
4. Kosmati donos iz poslovanja (1+2+3)	6.246.001	1.488.619	1.476.752	23,83	100,80
5. Stroški surovin,mater.,energije	2.444.839	599.790	614.946	24,53	97,54
6. Stroški storitev	953.864	265.656	241.544	27,85	109,98
7. Stroški dela	1.665.026	387.303	374.615	23,26	103,39
8. Amortizacija	750.429	173.543	164.088	23,13	105,76
9. Drugi odhodki poslovanja	53.533	14.595	9.871	27,26	147,86
10. Nabavna vred.prodanega blaga	59.523	14.384	11.953	24,17	120,34
11. Stroški poslovanja (5+6+7+8+9+10)	5.927.214	1.455.272	1.417.017	24,55	102,70
12. Dobiček iz poslovanja (4 -11)	318.787	33.347	59.735	10,46	55,83
13. Prihodki iz financiranja	65.053	30.150	36.327	46,35	83,00
14. Odhodki iz financiranja	300.022	61.102	101.369	20,37	60,28
15. Dobiček iz rednega poslovanja (12+13-14)	83.818	2.395	-5.307		
16. Izredni prihodki		1.359	9.122		14,89
17. Izredni odhodki	30.000	3.131	600	10,44	521,85
18. Celotni dobiček (15+16-17)	53.818	623	3.215		19,37
19. Proizvodnja v 1000 kg	36.196	8.813	9.342	24,35	94,34
20. Prodaja v 1000 kg	36.196	9.269	9.186	25,61	100,90
21. Dosežene prodajne cene SIT/kg (1:20)	162,60	154,14	149,55	94,80	103,07

Bivši vidni sodelavci EDO GERMADNIK

Za predstavitev v tej rubriki smo tokrat izbrali g. Edija Germadnika, ki je svojo kariero začel kot steklobrusilec, nato pa delal še na mnogih pomembnih področjih v podjetju. Ker danes večino časa preživi na svojem vikendu, sva se srečala 750 metrov visoko v prelepem podkumskem okolju. In Edi je zgovorno in zbrano, kakršnega smo vedno poznali, osvetlil svoje življenje.

• Kako ste preživeli svoja najznejša leta?

Z dvema bratoma sem preživel mladost na Dolu. Najprej smo stanovali v majhni hišici ob potoku, leta 1941 pa smo se preselili v solo na Dol, kjer sta bila starša hišnika. Kar precej sem moral staršem pomagati tudi jaz. Zlasti je bilo naporno v zimskih mesecih, ker sem moral vsak dan čez dvorišče znositi 30 veder pepela.

Osnovno solo sem končal leta 1954. Želel sem postati strugar. Življenje pa je prineslo nekaj drugega. Pot me je zanesla v Steklarno, kjer so mi predlagali, da bi se izučil za brusilca stekla in mi ponudili stipendijo. V Rogaški Slatini sem nato preživel nadaljnja tri leta. Kljub temu da smo morali učenci kar precej fizično delati - čistiti, nositi vodo, pomagati pri gradbenih, kuhinjskih in drugih delih in hkrati obiskovati teoretični in praktični pouk, je bilo to eno najlepših obdobij mojega življenja.

• Kakšni so bili vaši začetki v Steklarni Hrastnik?

Kljub temu da so me po končanem šolanju hoteli zadržati v Steklarni v Rogaški, sem se na mamino željo, ki je po zgodnji očetovi smrti ostala sama, vrnil v Hrastnik.

Leta 1957 sem se tako zaposlil. Steklarna je bila takrat v velikem razcvetu - iz starega dela so se preselili v nove prostore, gradili pa so še naprej. Takrat je bilo zaposlenih 1200 delavcev - delalo je 120 delovnih brigad.

Vstati je bilo potrebno ob pol štirih zjutraj, nato smo se peš po temi, v vsakršnih vremenskih razmerah, spotikali po luknjasti cesti proti Hrastniku. Prav tako tudi nazaj domov, saj avtobusov ni bilo. Polni prahu ali pa blata smo prišli na delovna mesta. Mi, ki smo bili takrat mladi, utrujenosti nismo toliko občutili, starejši pa ...

• Kakšna pa je bila takrat brusilnica?

V zgodovini Steklarne je bila brusilnica velik oddelek. Veliko je bilo mojstrov, ki so se dobro spoznali na različne vrste brušenja iz različnih koncev Evrope, zlasti Čehov. Z vojnim obdobjem je razcvet zamrl.

V času, ko sem se jaz zaposlil, je imela Steklarna spet veliko brusilnico, ločeno na različne linije - kozarci, stiskano steklo, cilindri, razno... Delali smo na tri izmene. Zaposlenih je bilo okrog 210 delavcev, obratovodja pa je bil g. Poljšak. Delali smo vse sobote in tudi veliko nedelj.

Prihod naše generacije se je ujemal z novo usmeritvijo Steklarne Hrastnik - z brušenjem desena na steklene izdelke. Skupaj s izšolanimi steklobrusilci, ki so v brusilnici delali že dotlej, smo začeli s pionirskim delom v tej sredini. Kaj kmalu po prihodu so me določili za skupinovodjo v tem obratu. Po dobrih dveh letih dela pa se me je s svojim pozivom spomnila domovina.

• Vaše služenje vojaškega roka je bilo kar nekaj posebnega...

Služil sem v mnogih različnih krajih nekdanje domovine. Na začetku sem imel srečo, da sem srečal Franca Šegovca (ki danes vodi ansambel Štirje kovači). On je že takrat skladal, imeli smo svoj ansambel, v katerem smo preigravali te in druge skladbe.

Leta 1960 sem bil nato kot vojak Združenih narodov v času svetovne krize poslan v Egipt na Sinajski polotok, kjer sem ostal sedem mesecev. Po tej "zgodbi" sem bil deležen edinega dopusta v času dveletnega služenja vojaškega roka. Vrnil sem se ravno v času, ko je Steklarna Hrastnik praznovala 100. obletnico. 29.11.1960 je bila tudi otvoritev novega obrata.

Steklo sem poznal v jedro, ga čutil.

Ko sem se ponovno vrnil v vojsko, sem spet srečal starega znanca - muzikanta Remija Kočico in spet smo ustanovili svoj ansambel. Ves čas, razen "sinajskega" obdobja, nisem zapustil trobente.

• Glasba je vaša življenjska spremljevalka že mnogo let. Kdaj se vam je vsadila v srce?

Že od ranih nog sem si želel postati muzikant. Žal ni bilo niti finančnih niti drugih možnosti za to, tudi glasbene šole še ni bilo. Na mnogih področjih uspešna Hrastničana moje generacije dvojčka Tomi in Remi Kočica, s katerima sem prijateljeval že pri telovadnem društvu, sta bila že v osnovni šoli člana Rudarske pihalne godbe. V Steklarski šoli, ki smo jo skupaj obiskovali, sta mi pomagala, da sem se godbenikom pridružil tudi jaz in začel igrati na trobento. Po vrnitvi v Hrastnik, sem se pridružil Steklarski godbi. Najprej smo vadili v Cizlovi hiši, v času ko sem bil v vojski, pa so zgradili nov godbeni dom.

Leto dni po prihodu iz Rogaške Slatine (1958) sem ustanovil ansambel Rdeči vrage. V njem smo igrali sami domači fantje in razveseljevali smo Hrastničane in sebe na mnogih plesih in veselnicah, vse tja do leta 1965, ko smo se razšli.

Steklarski godbi sem ostal zvest tudi danes, njen član sem že 42 let.

• Omenili ste tudi svojo športno aktivnost. Na katerem področju?

Deset let sem imel, ko sem se začel ukvarjati z orodno telovadno. Ta je bila zaradi uspešnih domačinov - Skaza, Urbanc, Senica, velik hit. Tudi naša generacija je bila kar precej uspešna. Tudi v Rogaški Slatini smo pravzaprav Hrastničani dali pobudo za oživetev tega področja. Imeli smo srečo, da je bil prav v našem času predsednik TVD Partizan takratni direktor Steklarne Rogaška Slatina Dzinovski. Tudi uspehi niso izostali. Sam sem na enem od tekmovalnih v disciplini mnogoboja zasedel tretje mesto na državnem in prvo na slovenskem nivoju.

• Zelo ste bili aktivni tudi v "klubu mladih proizvajalcev"....

Smisel le-tega je bil, da smo učili mlade delavce iz Steklarne različnih novih znanj - s področja brusilstva je bilo to rezanje, brušenje, desen... Steklarji so se učili pihanja kelihov, vaz, nekaj deklet se je učilo slikanja na steklo...

• Pa tudi družbenopolitično...

Deloval sem v okviru mladinske organizacije, sindikata, zveze komunistov, bil sem član upravnega odbora, delavskega sveta, član ali predsednik raznih zunanjih odborov (Telekoma Trbovlje, Stanovanjske

Že od ranih nog sem si želel postati muzikant.

skupnosti Hrastnik, Počitniške skupnosti, Občinski sindikat).

• **Vsa občina pa vas je najbolj poznala kot inštruktorja za šoferske izpite.**

Za to sem se odločil že leta 1969. Potreboval sem vir dodatnega zaslužka, saj je bilo z našo plačo možno le osnovno preživeti. Praktično vožnjo sem poučeval do leta 1987, nato pa nekaj let še cestno prometne predpise. Bil sem tudi član izpitne komisije.

Vsako leto sem skupaj z g. Kavzarjem in delavci policije staršem in otrokom predaval na prvi šolski dan. Učencem osnovne šole sem podajal tudi cestno prometne predpise za izpite za motorna kolesa.

• **Ne vem, kdaj ste sploh spali, ker vem, da ste ogromno časa posvetili tudi temu vikendu na Podkumu?**

Leta 1976 sva se z ženo odločila, da ne bova gradila hiše, pač pa vikend v hribih. Tu na Podkumu sva našla čudovito lokacijo. Res je bilo naporno. Izpolnitvi tega cilja so bili podrejeni vsi prosti trenutki. Veliko so mi pomagali prijatelji in kolegi. Prav tako ne bi bilo nič brez moje žene. Z dobro voljo se zmore vse.

• **Preidiva spet k "steklarskemu obdobju". Kdaj je pričelo področje brušenja na steklo nazadovati?**

1. maja 1964 je bilo ukinjeno ročno izdelovanje kelihov in brušenja desena. Delavci, ki so imeli ta znanja so se razkropili - nekateri so odšli v Rogaško Slatino, nekaj v Švico in drugod po svetu.

Takratnemu direktorju Klanšku sem predlagal, da bi področje brusilstva (z globokim brušenjem in graviranjem) in ročno slikanje odmaknili iz objekta Steklarne in ga dislocirali v posebnem obratu na Dolu. Še danes mislim, da bi bila ta čista in lepa proizvodnja zelo primerna za to okolje, mlade bi izšolali in usposobili v tej smeri, razvijal bi se kraj in stroka. Vendar! Ideje nismo spravili v življenje. Kar nekaj strokovnjakov (Birska, Mahkovec...), ki so bili navdušeni nad idejo in so jo bili sposobni realizirati, je v tistem času Steklarno zapustilo in ni bilo akterja, ki bi zadeve peljal naprej. Na predvi-

deni lokaciji so nato zgradili šiviljski obrat Jutranjko, ki je hkrati pobrala veliko mladih deklet, potencialnih kandidatki za ta dela v našem obratu.

• **V Steklarni Hrastnik pa je z drugim vodstvom prevladala drugačna usmeritev.**

Res je, pomembna je postala predvsem avtomatska proizvodnja. Prepričan sem, da je to velika škoda, saj je bila Steklarna Hrastnik svoj čas vodilna v stiskanem steklu v Evropi. Steklarji so izdelovali krasne izdelke, katere smo potem še dodelali z brušenjem ali slikanjem...Tudi kasneje smo imeli ogromno dobrih steklarjev. Pihali so izredno kvalitetne - tanke izdelke. In tudi steklo, tako belo, opal kot barvno, je bilo zelo kvalitetno. Mislim, da smo imeli veliko prednosti, ki jih nismo znali prav izkoristiti in smo v prvi krizi zamenjali program. Prav tako tudi trdim, da brez ročne proizvodnje ne bi nikdar pokrivali avtomatske.

• **Kakšna pa je bila vaša nadaljnja poklicna pot?**

Po ukinitvi brušenja desena sem bil razporejen v pripravo dela, ki jo je takrat vodil ing. Tramte, po upokojitvi g. Poljšaka pa sem napredoval v obratovodjo brusilnice. Ta dela sem opravljal skoraj deset let. Po formiranju ekonomskih enot pa sem zamenjal delovno mesto in šel v službo študija dela in časa, ki je na začetku delovala v okviru priprave dela, nato pa samostojno. Tu sem srečal čudovitega človeka, ki je že delal na tem področju - g. Alojza Šanteja (za ročno proizvodnjo). Z lastnostmi velikega poštenjaka, izredno skromnega in po duši dobrega človeka, je bil moj vzor. Dal mi je mnogo koristnih nasvetov, za katere sem mu še danes hvaležen.

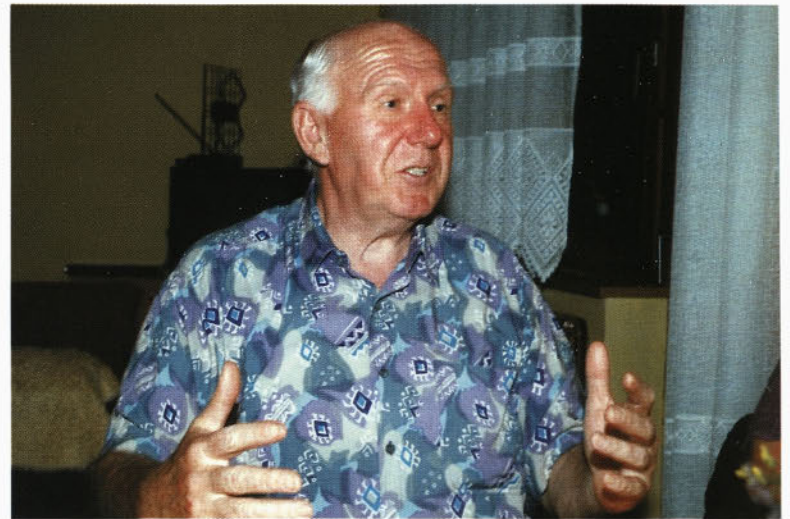
Opravljal sem dela normirca-analitika za brusilnico in slikarnico, skupaj pa sva delala še različne analize tudi za avtomatsko proizvodnjo. Ta dela sem opravljal nadaljnjih 13 let.

Da pa sem sploh lahko začel opravljati to delo, sem se usposabljal na različnih tečajih za študij dela, študij gibov in predvsem sistem REFA, po katerem smo se odločili, da bomo delali v Steklarni Hrastnik.

• **Nazadnje pa ste bili vodja skladišča gotovih izdelkov.**

Leta 1987 me je takratni direktor g. Brane Milinovič nagovoril, da sem prevzel dela vodje skladišča gotovih izdelkov. Za izboljšanje stanja v SGI smo marsikaj spremenili - organizacijo dela, načine nalaganja, zmanjšanja čakalnih ur vagonov, dozidali smo prostore...

Ena najpomembnejših nalog pa je bila tudi uvedba računalniškega sistema. Že po prvi inventuri smo skupaj z zasavskim računskim centrom začeli s pionirskim delom - nastavitve šifer, uvedba novih obrazcev,

usposabljanje zaposlenih za nov način dela, vnos podatkov v računalnike... To je popolnoma spremenilo dotedanji način dela.

• **V tem času ste bili tudi mentor kar nekaj mladim v brusilnici.**

Takrat se je pokazala potreba po brušenem steklu iz razsvetljavnega področja. Z vodjem brusilnice Džokom Pokrajcem sva začela brusiti steklene plafonjere. Ker pa razen naju praktično nihče več ni obvladal teh del, smo v sodelovanju s kadrovske službo in Steklarsko šolo začeli z usposabljanjem delavcev brusilnice. Požar pa je preprečil naše nadaljnje delo.

• **Ta je popolnoma spremenil način dela v Steklarni, pa tudi vaše življenje.**

24.08.1990 je prišlo do nesreče z žalostnim izidom. Ognjeni zublji so požrli mnoge sadove našega dela in terjali tudi človeška življenja. Bil je prvi dan po kolektivnem dopustu in tudi jaz sem bil tega dne že v službi. Kdor tega ne doživi, si razsežnosti ne more predstavljati.

Tragična nesreča me je izredno prizadela, doživel sem šok, nekaj mesecev so me morali zdraviti v bolnici. Zdravniki so menili, da nisem več sposoben za delovni proces in so me v maju 1991. leta invalidsko upokojili.

• **V primerjavi s takratnim stanjem, ste danes pravi "kerlc". Kako vam je to uspelo?**

Predvsem z redno hojo. Postopoma sem podaljševal razdalje. Obiskal sem vse okoliške hribe in kmetije, tudi po nekajkrat na teden sem bil na Kalu, na Kovku ...

• **Še vedno pa čutite s steklom in Steklarno?**

To človeka ne zapusti. Steklo sem poznal v jedro, ga čutil. Prav sedaj snujem načrte, da si bom izdelal vitrino, v katero bom razvrstil različne izdelke Steklarne Hrastnik, predvsem tiste, v katerih je tudi moje delo, za oživitve lastnega spomina, predvsem pa, da bodo ta del zgodovine poznale tudi bodoče generacije - otroci, vnuki...

Žal mi je, da je šel razvoj Steklarne popolnoma drugam. Pa še za nekaj stvari mi ni vseeno. To je, kako se je končalo z našimi počitniškimi domovi, domom v Gorah, domovi društev (pevcev, godbenikov, strelcev in drugih), v katere je bilo vloženih ogromno prostovoljnih ur (ogromno delavnikov 1500-članskega kolektiva). Ker ni vse le delo, tudi dejavnosti za človekovo dušo niso za v nemar. In če niso zanemarjene, se to odraža tudi na boljšem delu.

• **Občutek imam, da kar oživite, ko omenite brušenje. Ste to delo res najraje opravljali?**

Steklarji so izdelovali krasne izdelke, katere smo potem še dodelali z brušenjem ali slikanjem...

Prav gotovo. To je lepo delo - umetniško. Če človek najde v sebi tisto, kar mu leži, je prav gotovo pri svojem delu uspešen. Mislim, da je meni to uspelo. Še danes razmišljam, da bi si priskrbel orodje, da bi pobrusil še kakšen desen..

Žal mi je le, da je šel razvoj Steklarne v drugo smer.

• Kako pa živite danes?

Veliko pešočim, srečujem se s starimi prijatelji in znanci, skupaj se znamo lepo povesečiti. Večino časa pa preživim na Kumljanskem, kjer se resnično sprostim. Že navsezgodaj zjutraj naju prebudi ptičji orkester. Na balkonu spijsava kavico, nato grem do sosednje kmetije po sveže mleko in tako počasni naprej v nov dan. Živiva s svojim tempom in uživava, kar nama življenje ponuja in ga kar se da še sama dosladiva.

Vedno imam kakšno idejo, kaj bom še postoril. Zelo me veseli oblikovanje iz lesa, zato kar naprej nekaj mizarim in tesarim, pri čemer sem glede na mojo brusilsko profesijo zelo drobnjarski in precizen, izdelki pa so zato bolj lični. Rad imam red in čistočo, zato veliko časa posvetim tudi urejanju okolice. Tudi vse smeti, ki pa jih pridelamo gredo z nami v dolino.

• Še vedno ste polni načrtov, znate se veseliti in pobirati boljše stvari v življenju. Kako vam to uspeva?

Življenje je takšno, kot si ga narediš. Človek nima občutka, da je že v letih, le bolezen je tista, ki grobo poseže v ustvarjalnost in načrte. Sicer pa, če si človek hoče nekaj ustvariti, ima svoj cilj, mu ni nič pretežko.

Potrebna je še malo veselja in dobre volje, pa kot da stvari tečejo same po sebi.

• In vaše sporočilo za bralce Steklarja.

Bralcem želim veliko uspeha, naj skrbijo za svoje zdravje, vzamejo, kar jim življenje nudi in naj jim gre čim lepše. Vodstvu podjetja pa želim čim bolj srečno roko pri vodenju podjetja, da bodo rezultati čim boljši.

Edi se skupaj z družino prav potihno pripravlja tudi na praznovanje šestdesetega rojstnega dne, ki ga bo praznoval koncem poletja. Zna se veseliti majhnih, za mnoge vsakdanjih stvari. Prav gotovo tudi zaradi tega, ker si jih je moral večinoma priboriti sam. Vse življenjske preizkušnje so ga v pozitivnem razmišljanju le še utrdile. V boleznih namreč človek razume mnogo tistega, kar zdrav pozablja. Vse tisto hitenje, ki nas sicer spremlja, se upočasnjuje, sleherni trenutek postane predragocen, da se ob njem ne bi ustavili, da ne bi dopustili, da zaznamo njegov pomen.

Želim, da bi v prekrasnem hribovskem okolju, kamor se je skoraj popolnoma preselil, še naprej živel s svojim tempom, da bi čim lepše praznoval svoj jubilej in da bi mu tudi ideje z njegovo ljubeznijo - brušenjem na steklo, čim prej uspele. Saj o tem, da bi sploh uspele, ne gre dvomiti.

Iz hribovskega okolja
Marinka Anžlovar

ZDRAVNIŠKI NASVETI

IZMENSKO - NOČNO DELO IN UTRUJENOST

Organizacija Združenih narodov je deklarirala obveznost na delovnem mestu z naslednjim pravilom: "Če hočemo, da ohrani delavec svoje zdravje pri delovni obveznosti 8 ur dnevno skozi 35 let delovne dobe, ga lahko obremenimo največ za 50% njegove delovne zmoglosti". Kot je iz te definicije razvidno, zahteva vsak delovni proces ustrezno psihofizično zmogljivost, primerno urejeno delovno okolje, delovne pogoje, kot tudi ustrezni počitek med samim delovnim časom ter dnevni, tedenski in letni počitek. Vsaka moderna družba je zato z ustreznimi zakonskimi predpisi uredila tudi zaščito delavca na delovnem mestu. Ta zakonodaja zajema:

- zdravstveno sposobnost za določeno delo,
- ustrezno urejenost in sanacijo delovnega okolja in delovnih strojev,
- delovni čas ki je limitiran na določeno število tedenskih ur na delovnem mestu,
- pravico do ustrezne zaščite na delovnem mestu,
- pravico do začasne odsotnosti od dela v slučaju obolenja ali nezgode,
- obveznost delodajalca do primerne ureditve delovnega okolja,
- pravico delavcev do rednih obdobjih zdravstvenih kontrol na delovnih mestih, ki so lahko zdravju nevarni in ogrožajo delavca,

- obveznost delodajalca do sanacije delovnih mest in primerno ureditev delovnega okolja v slučaju uvedbe nove tehnologije.

Vse zgoraj navedene zakonske oz. normativne predpise kontrolirajo ustrezni inšpekcijski organi.

- pravico delavca do spremembe delovnega mesta, če kljub vsem naštetih problemom pride do poslabšanja zdravstvenega stanja delavca v takem obsegu, da ne zmore dosedanjega dela več opravljati s polnim delovnim časom. V kolikor se njegovo zdravstveno stanje poslabša v taki meri, da dela ne more opravljati niti s polnim delovnim časom, pridobi pravico do dela s skrajšanim delovnim časom. V primeru, da niti s polovničnim delovnim časom ni zmožen opravljati dela na dosedanem ali kakem drugem delu, pa pridobi pravico do t.i. invalidske upokojitve.

(nadaljevanje v naslednji številki)

Dr. Jože Toplak
Spec. za med. dela,
prometa in športa

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage žene in mamice

Nadice KOVAČIČ

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem ter njenim in mojim sodelavcem, ki so nama v teh najtežjih trenutkih življenja stali ob strani in nama kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se tudi g. Germačniku za odigrano Tišino in Soniju za ganljive poslovilne besede. Hvala tudi sindikatu za pomoč.

Mož Janez s sinom Kristjanom

ZANIMALO VAS BO

Ko zopet pišem v to rubriko, se šele zavedam, kako hitro v resnici mineva čas. Včasih se nam zdi, kako dolge so minute, na drugi strani pa se le težko sprijaznimo s tem, kako kratka so leta. Čas nekako ustvarja pravico, vse stvari postavlja na svoje mesto in navsezadnje je edini, ki vedno ostane. Zopet je tu nov mesec in novi, sveži podatki kadrovske službe. Z zadnjim statističnim podatkom ste bili seznanjeni ob koncu meseca marca 1999, in sicer so bili takrat podatki sledeči:

MAREC 1999 smo tako zaključili s skupnim številom 776 zaposlenih, med katerimi je bilo 345 žensk in pa 431 moških, med vsemi pa smo imeli tri pripravnike in pa 27 delavcev sprejetih za določen čas.

V mesecu **APRILU 1999** pa se je stanje zaposlenih precej spremenilo, in sicer smo **NA NOVO ZAPOSILILI 31 DELAVCEV**:

V redno delovno razmerje za določen čas smo sprejeli naslednje delavce, in sicer:

v PC razsvetljava (17 delavcev): Aleša Krežeta, Draga Simeuniča, Petra Urbajsa, Sebastjana Balentina, Muharema Kamenjaševiča, Roberta Bagaro, Karla Antunoviča, Saudina Hotiča, Dejana Podlogarja, Simona Sotoška, Stanislava Merzdovnika, Marjana Zebiča, Sergeja Medveda, Jožeta Žvegliča, Sebastjana Draklerja, Elvisa Hadžiča in Branka Hohkrauta. Vsi delavci opravljajo dela odnašalca stekla - priučitev za steklarski poklic.

v obrat PREGLEDA (10 delavcev): Suzano Odžič, Renato Knez, Natašo Kreže, Mejrino Seferovič, Zemiro Zahirovič, Pavo Ivešič, Pero Antu-

novič, Zorko Petrovič, Petro Laznik in Sonjo Bagara. Delavke so zaposlene za določen čas, in sicer na delovnem mestu pregledalke 3.

v obrat BRUSILNICE (4 delavci): Kot rezalki stekla smo v obrat brusilnice za določen čas zaposlili Cvetko Kellner in Ljiljano Caranovič, pomožna dela v istem obratu pa opravljata Mirjana Kozlevčar in pa Admir Lukovič.

Delovno razmerje so **PREKINILI TRIJE NAŠI DELAVCI**, in sicer:

V **SINET** (1 delavka): V mesecu aprilu je bila prerazporejena v družbo Sinet, d.d. naša delavka Dušanka Germanovič, ki je opravljala dela pregledalke 3.

UPOKOJENA PO DOLOČENEM ČASU (1 delavka):

Marija Kmet, zaposlena v obratu prehrane kot blagajničarka, bo svojo dokončno in zasluženo upokojitev pričakala doma.

UMRLA (1 delavka):

V istem mesecu pa nas je mnogo prezgodaj zaradi neozdravljive bolezni zapustila naša delavka Nadica Kovačič, ki je bila zaposlena v obratu prehrane kot razdeljevalka hrane.

Ob navedbah kadrovskih sprememb smo mesec **APRIL 1999** zaključili s skupnim številom 804 zaposlenih, med katerimi je 355 žensk in pa 449 moških, med vsemi je 58 delavcev sprejetih za določen čas in pa trije pripravniki.

Kadrovska služba
Sabina MEDVED

ZVEZDE GOVORIJO

Horoskop od 1.6. do 30.6.1999

Piše astrologinja Milena Zakrajšek

OVEN

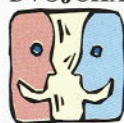
Če se vam zdi, da nad vami ležijo še morebitne težave, se lahko sprostite, vaša pot bo spet ravna in gladka. Na delovnem področju boste potrebovali malo več odločnosti. Lahko pa se zgodi, da boste razmišljali o spremembi delovnega mesta. Če ste bili do sedaj v ljubezni razočarani, naj vas pomirimo, saj je pred vami romantičen mesec, ko vam bo nekdo razkril srce.

BIK

Ta mesec je najbolj ugoden za garanje, renoviranje stanovanja in drugih domačih opravil. V neki družbi se boste zelo izkazali, saj boste radi pokazali svojo znanje in izkušnje. V tem mesecu je tudi zelo pomembno, da se ne pustite izzvati, ampak da ostanete mirni in zbrani. Novi znanci bodo imeli prednost pred starimi. Da ne boste koga razočarali!

DVOJČKA

Potruditi se boste morali, da boste v tem mesecu bolj prilagodljivi, sicer vas bodo ovire, na katere boste naleteli, zlomile. Ocenite situacijo in ne ukrepajte v efektu in nepremišljeno, sicer ne boste učinkoviti. Tudi s svojim zdravjem morate biti previdni, varčujte z energijo in skrbite za redno prehrano. Obstaja možnost, da boste imeli težave z glavoboli.

RAK

Imeli boste občutek, kot bi vas v pesti držala železna roka. Čutili se boste ovirane pri vsem, kar boste počeli. Nekoliko ste že pozabili nase, ker se preveč ozirate na to, kaj drugi pričakujejo od vas. Delajte tako kot čutite in ne tako kot drugi od vas pričakujejo. V nasprotnem primeru se tega ne boste kmalu rešili.

LEV

Zaradi nezmernosti boste imeli rahle težave z zdravjem. Bodo dnevi, ko se enostavno ne boste znali ustaviti. Potem pa bodo sledili dnevi, ko boste brez energije in volje in radi se boste predajali lenarjenju. Od partnerja vam ne bo uspelo dobiti, kar pričakujete, saj je vaš način v tem mesecu povsem neustrezen. Morali boste ubrati drugo pot, sicer bo vajin odnos ogrožen.

DEVICA

Končno se boste prenehali smiliti samem sebi in začeli živeti. Optimistični boste in polni zaupanja vase. Strah pred tem, da ne boste učinkoviti in uspešni, bo splahnel. Veliko boste med ljudmi in novi znanci bodo v vašem življenju zasedli pomembno mesto. Kljub temu pa ne pozabite na ljudi, ki jih imate radi. Tudi oni vas bodo v juniju potrebovali. Zdravje bo odlično.

TEHTNICA

Vaše zdravje in počutje bosta dobra, še posebno če se boste držali starih receptov, kar pomeni, da ne pretiravajte v nobeni stvari. Precej aktivni boste in mislili si boste, da si pač zaslužite nekaj dobrega za pod zob. Pri tem bodite zmerni. Tudi pri uživanju alkoholnih pijač je srednja pot najboljša. Zmanjkovalo vam bo časa za partnerja, na kar se bo odzival precej burno. Bodite strpni.

ŠKORPIJON

V tem mesecu boste čutili napetost, pogosto vas bo bolela glava in veliko boste razmišljali o bližajočem se dopustu. Poiščite sprostitev v naravi in se izogibajte sedečemu in statičnemu delu. Na ljubezenskem področju pa vam bo veliko do tega, da ohranite odnos na nivoju. Zelo pomembno vam bo, kaj si drugi ljudje mislijo o vas. Ljubosumnost ni na mestu, zato dovolite partnerju, da gre včasih lahko tudi po svoje.

STRELEC

Nezadovoljni boste sami s sabo, čeprav za vzrok še sami ne boste točno vedeli. Postavili si boste višje cilje in se nenehno primerjali z drugimi. Fizično boste zaradi notranje napetosti pogosto izčrpani. Vsakdanje življenje boste skušali približati svojim nazorom. Razmislite, če so vaša načela res primerna za vsakdanjo rabo.

KOZOROG

Prihajajoče obdobje vam bo prineslo veliko sprememb, ki ste si jih že dolgo želeli. Uveljavili se boste in spet postali bolj samozavestni. V ljubezni pa boste bolj pozorni nase kot na partnerja, zato boste nekoliko egoistični. Imeli boste občutek, da ste nekaj posebnega in od partnerja boste pričakovali, da vas tako tudi jemlje. V primeru, da od njega ne boste dobili kar bi si želeli, se boste umaknili vase.

VODNAR

Prisiljeni boste upočasniti svoj tempo, ker vam bo drugače upadla vsa energija in zdravje se vam bo poslabšalo. V ljubezni boste tolerantni, kljub temu pa bo občasno prihajalo do problemov s komunikacijo. Pogosto se bosta napačno razumela. Ne sklepajte prehitro in ne bodite nestrpni, če ima drugačno mnenje kot vi. Za delo ne boste posebno navdušeni, vendar je obdobje prehodnega značaja, zato ni potrebno, da imate slabo vest.

RIBI

Prihaja čas, ko boste nekoliko lažje zadihali. Tako fizično kot psihično počutje se bo izboljšalo, dobili boste tudi več zaupanja vase in v naloge, ki jih opravljate. Dobro voljo boste prenašali na druge ljudi in v družbi boste zopet zaželeni. Čas je tudi ugoden za nekatere spremembe na delovnem mestu, o katerih že nekaj časa razmišljate. Ne dovolite, da vam drugi vsiljujejo svojo voljo. Naredite po svoje, saj bo tako najbolj pravilno.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega očeta, dedka, moža

Hasana HRSTIČA

se iskreno zahvaljujemo kolektivu satinirnice izmeni Centrih za cvetje.

Družina Hrstič

Nagradna križanka

					MESTNA ČETRT	DOMAČE ŽENSKO IME	ŠIFRA ZA AVSTRIJSKO VALUTO		SNOV, MATERIJLA	POPIS ZALOG	NEKDANJI AVSTRIJSKI KANCLER (DR. JULIUS)		PUNČU PODOBNA PIJACA	POVRŠINA, OBMOČJE	VOZILJA Z LETALOM	PRVI GRŠKI JUNAK PRED PROJO	ŠPANSKI SLIKAR (SALVADOR)	GORSKA REKA V FRANCIJI		
				ZEM. OŽINA NA MALAKI			KROŽNICA ORBITA					EPSKO LIRSKA PESEM								
				MESTO V KASHMIRJU (INDIJA)			GORA V ŠVICI					GOZDNI PTIČ, LESNIKAR STANE UREK								
	SLED STOPAL	VRSTA UMETNE SMOLE	GORA NA JAPONSKEM OSEM MANJ PET				KATARINA VENTURINI	VINO IZ GORISKIH BRD PASTIR IZ OPERE SNEGURČKA								AM. SLIKAR (JONAS)				
					ZAGOZDA															
OSMI DEL OBODA KROGA					MESTO V ŠPANIJI						MALIK		ŽENSKI PEVSKI GLAS SPODNJA OKONČINA			ETIOPSKI KNEZ	SLOVENSKI SLIKAR ŠUBIC	VRSTA BOMBAŽNE TKANINE		
PRISTANIŠČE V LIBIJI						RIMSKI GRIČ								NEKDANJA RIMSKA PROVINCA	ANGLESKI IGRALEC PORTER					
BOLGARSKI SAHIST (GEORGIJ)							AVSTRIJSKI VOJSKOVODJA (GIDEON)								FRANCOSKA IGRALKA (DALIAH)	MESTO V UKRAJINI				
IVAN IVACIČ			BRIT. POP SKUPINA					DRŽAVA V AFRIKI	GOLJUFAN ZAKONSKI MOZ											
			MESTO NA DANSKEM																	
GRANITU SORODEN SILIKAT									KRALJ ZAHODNIH GOTOV								MAJHEN RAK	SLOVENSKI IGRALEC (DARE)	PALAČA TURŠKIH SULTANOV	
AVTOR: KARLI DREMEL	NEKD. NAŠA ALPSKA SMUČARKA (MATEJA)	ARGON	PRITOK REKE PAD		OKOLIŠ, OKROZJE					CESTNI OVINEK	PRVI MIT. LETALEC	IVANA KOBILICA				ŠČURKU PODOBNA ŽUŽELKA (ŠVAB)				
ZDRAVJU ŠKODLJIVA SNOV, TOKSIN						STARO KITAJSKO BRENKALO	DROG NA VOZLU OB KATEREGA SE VPREGA ŽIVAL	DEL. PREKMURJA	IGNAC (PO DOMAČE)											
LEVI PRITOK DONAVE				NAUK O GOSPODARS TVU										IZDELOVALEC PEČI						
				PAVEL KUNAVER																
IZBRUH VULKANA								HRV. SKLA-DATELJ (KRSTO)							ZADNJA ČRKA GRŠKE ABECEDE					
PREBIVALEC POKRAJINE V ITALIJI								ABRAHA-MOVA ŽENA							STREŽAJ V UNIFORMI					

“Miro, nov recept imam za zrezke! Poslušaj! Vzameš lep kos govedine, dobro uležan, ga malo popečeš, dodaš liter gina in vse skupaj pokuhaš, dodaš še liter viskija, spet zavreš, doliješ liter vodke, premešaš, nato pa še zliješ v vse to še malo konjaka. Potem pustiš, da vse skupaj lepo zavre...” “Joj, Brane, pa je ta zrezek sploh užiten?” “Zrezek ne, ampak kakšna je omaka.”

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nagradne križanke bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 11.000 tolarjev in sicer:

1. nagrada - 5.000 tolarjev
2. nagrada - 3.000 tolarjev
- tri nagrade po 1.000 tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1. maja 14, 1430 Hrastnik do 15.6.1999.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v Steklarju št.4/1999 smo prejeli 74 rešitev. Žreb je prisodil nagrade naslednjim:

1. nagrada - 5.000 tolarjev: Vili Fabjan, upok.
2. nagrada - 3.000 tolarjev: Cvetka Hrup, upok.
- 3.- 5. nagrada po 1.000 tolarjev: Nada Gošler, upok., Marija Omerzi, upok., Irma Kirn, upok.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:
VODORAVNO: Asta, žadeit, Rea, etik, Aminta, emu, PREPOZNAVANOST, P.L., STEKLARNE, Iasi, H.V., Laas, Albert, prsk, Er, embargo, dir, talon, Indiana, Ija, Asola, ciankalij, mak, tvorba, Nen, safe, Kne, K.A., smer, Otranto, rin, Onatas, ser, Ston, ski, Manila, prača, K.I., t, Jean, Vinko, tednik, Ariana, angel, Ikaros.

K.D.

STEKLARNA HRASNINKA

STEKLAR

Steklar - glasilo delavcev Steklarne Hrastnik ureja uredniški svet: Marinka Anžlovar, Edita Čadež, Soniboj Knežak, Matija Koritnik, Slavko Marcen in Pavel Bauerheim. Glavni urednik: Slavko Marcen. Oblikovanje: Alenka Leskovšek. Fotografije: Branko Klančar. Lektor: Herta Erman. Grafična priprava in tisk: Grafex Izlake. Naslov uredništva: Steklar Hrastnik, C. 1. maja 14, tel.: 0601 54 600. Po mnenju urada za informiranje pri vladi Republike Slovenije št. 23/32-934) z dne 25.1.1993 je glasilo proizvod informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek.

